

ካልአይ፤ “ንምድሓን ጥሪቱ”፣ ዝብል ሓረግ ኣስዒብና ቐሪብና ነጻንጻዮ። እዚ ኸኣ ትርጉም እቲ፤ “ኤይስ ኣፖሎ-ትርኣሲን ቴስ ፕሪፖሎሳኣሲ” (εις ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως)፣ ዝብሃል ሓረግ ግሪኽ እዩ። እዚ ሓረግ እዚ፤ “ክሳዕ ምድሓን ጥሪቱ” ኸትርጎምውን ይከኣሎ እዩ። ሃዋርያ ጳውሎስ ነዚ ሓረግ እዚ ኸጅምሮ ኸሎ፡ ቦቲ “ገን-” ተተርጎሙ ዘሎ “ኤይስ” (εις) ዝብሃል መስተዋድዳይ ዕላማ ገቢሩ ጀሚሩዎ ኣሎ። እቲ ዕላማ እቲ ኣብቲ ብቐድሚኡ ዘሎ ሓረግ ተገሊጹ ዘሎ ሓሳብ፡ ንምንታይ ምጅኑ ዝሕብር መስተዋድዳይ ዕላማ ኸኣ እዩ። ሃዋርያ ጳውሎስ ኣብቲ ቐዳማይ ሓረግ፤ “ንሱ ... ዕርቡን ርስትና እዩ”፣ ኢሉ፡ ጸኒሑ ነበረ። ሕጂ ድማ ነዚ መስተዋድዳይ ዕላማ እዚ ኣምራሑ፡ እቲ መንፈስ ቅዱስ፡ ንዓና ነቶም ኣመንቲ፡ ዕርቡን ርስትና ዝኸነሉ ዕላማ ንምንታይ፡ ወይ ክሳዕ ምንታይ ምጅኑ ድማ፤ “ንምድሓን ጥሪቱ” ኢሉ፡ ኣፍለጠና።

እቲ “/ምድሓን/” ተተርጎሙ ዘሎ “ኣፖሎ-ትርኣሲን” (ἀπολύτρωσιν) ዝብሃል ቃል ድማ፤ ሕቲ ጸጻዳዮት (accusative case)፤ ንጽል ቍጽሪ፡ ኣንስተይቲ ጸታ፡ ኢወሳኖት ስም (anarthrous noun)፡ እቲ “ኣፖሎ-ትርኣሲ” (ἀπολύτρωσις) ዝብሃል ድሩብ ጽሙር ስም እዩ። እዚ ቃል እዚ ድማ፤ ጋር ነፍሲ ብምኸፋል ዝኸነ ምሉእ ሓርነት፡ ካሕሳ ብምኸፋል ዝኸነ ፍጹም ምድሓን፡ ጋር ጋር ነፍሲ ብምኸፋል ዝኸነ ፍጹም ምፍታሕ፡ ጋር ነፍሲ ብምኸፋል ዝኸነ ምሉእ ነጻነት፡ ባጃ ብምሕላፍ ዝኸነ ምውጻእ ምሉእ ነጻነት፡ ዘስምዕ ትርጉም ዝህብ ቃል ምጅኑ ቐድሞ ኣስፊሕና እተዛተናሉ ቃል እዩ (ኤፌሶን 1:7፣ 14፣ 4:30፣ ሉቃስ 21:28፣ ሮሜ 3:24፣ 8:23፣ 1ይ ቈረንቶስ 1:30-31፣ ቈሎሴ 1:14፣ እብራውያን 9:15፣ 11:35)። ኣብዚ ዓውደ-ንባብ እዚ ግና፡ ነቲ ቐድሞ እተዛተናሉ ሕድገት ሓጢአት ዘጠቓልል ትርጉሙ ሓዘሉ ኣይኮነን ወፊሩ። እቲ ኣብዚ ዓውደ-ንባብ እዚ ሓዘሉዎ ዘሎ ትርጉሙሲ፡ እቲ ኣመንቲ ኻብ ህልውና ሓጢአት ሓራ ዝወጽኡሉ መወዳእታ ምድሓን ደኣ እዩ (ኤፌሶን 1:14፣ 4:30፣ ሮሜ 8:23፣ ፊሊጶ 3:20-21)።

እቲ “ጥሪቱ” ተተርጎሙ ዘሎ “ቴስ ፕሪፖሎሳኣሲ” (τῆς περιποιήσεως) ዝብሃል ቃል ከኣ፤ ሕቲ ጀነቲፍ/ወሪሻዮት (genitive case)፤ ንጽል ቍጽሪ፡ ኣንስተይቲ ጸታ፡ ወሳኖት ስም (articlar noun)፡ እቲ “ፕሪፖሎሲ” (περιποίησης) ዝብሃል ጽሙር ስም እዩ። እዚ ቃል እዚ ድማ፤ ምዕቃብ፡ ዓቂብ ምሓዝ፡ ጥሪት፡ ዝሕ-ገንዘብ ሓድ፡ ምጥራይ፡ ዘስምዕ ትርጉም ዝህብ ቃል እዩ። ባዚ መዛርዑ እዝን ነዚ ትርጉሙ እዚ ሓዘሉን ድማ፡ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ሓሙሽተ (5) ጊዜ ወፊሩ ኣሎ (ኤፌሶን 1:14፣ 1ይ ተሰሎንቄ 5:9፣ 2ይ ተሰሎንቄ 2:14፣ እብራውያን 10:39፣ 1ይ ጴጥሮስ 2:9)። እቲ፤ ክተርፍ ምግብር፡ ምዕቃብ፡ ንዝሕ-ራስኻ ኸኸውን ምዕቃብ፡ ምጥራይ፡ ገንዘብኻ ምግባር፡ ዘስምዕ ትርጉም ዝህብ “ፕሪፖሎሳኣሲ” (περιποίησιν) ዝብሃል ግሲ ድማ፡ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ክልተ (2) ጊዜ ወፊሩ ኣሎ (ግብሪ ሃዋርያት 20:28፣ 1ይ ጢሞቴዎስ 3:13)። ስለዚ እቲ ቃል፤ ጥሪት፡ ንብረት፡ ገንዘብ፡ ጥሪት-ምእርናብ፡ ጥሪት-ምሕላው፡ ጥሪት-ምዕቃብ፡ ጥሪት-ምርካብ፡ ዘስምዕ ትርጉም ዝህብ ቃል ምጅኑ ግሁድ እዩ። እቶም “ንምድሓን” ብመንፈስ ቅዱስ ተሓቲሞም ዘሎዉ ኣመንቲ፡ ድሮ “ጥሪት” ወይ “ንብረት” ኣምላኽ ኩይኖም ዝጸንሑ ህዝቢ ምጅኖም ዝነገር ቃል ከኣ እዩ።

እው ርግጽ እዩ፡ እቲ “ጥሪት” ተተርጎሙ ዘሎ “ፕሪፖሎሲ” (περιποίησης) ዝብሃል ቃል ግሪኽ፡ “ግብሪ ምጥራይ” ወይ “እተጠሪፍ ነገር”፡ ዘስምዕ ትርጉም ክህብ ዝከኣሎ ቃል እዩ። ነቲ “ግብሪ ምጥራይ” ዘስምዕ ትርጉሙ ሓዘሉ ወፊሩ ኸም ዘሎ ገቢርካ እንድሕሪ ተወሲዱ ኸኣ፡ ነቲ “ምድሓን” ተተርጎሙ ዘሎ ቃል ኣጉሊህ ዝገልጽ ቃል ክኸውን እዩ። ስለዚ “እቲ ግብሪ ምጥራይ እቲ ምድሓን”፡ ማለት “ምጥራይ ወይ ምዕቃግ እቲ ምድሓን”፡ ዘስምዕ ትርጉም ክህብ እዩ። እዚ ትርጉሙ እዚ ግና፡ እቲ ባህርያዊ ዝኸነ ትርጉም ኣይኮነን። እቲ “ምድሓን” ተተርጎሙ ዘሎ ቃል ግሪኽ ንባዕሉ፡ እቲ ብምዕቃግ ዝኸውን ምድሓን፡ ዝብል ሓሳብ ኣሎዎ። ስለዚ “እቲ እተዓደገ ምድሓን” ዝብል ትርጉም፡ ዘይድለይ ዓይነት ተደጋጋማይ (tautological) ሓሳብ ዝህብ ትርጉም ክኸውን እዩ። ነቲ “እቲ እተጠሪፍ ነገር” ዘስምዕ ትርግም ሓዘሉ ወፊሩ ኸም ዘሎ ገቢርካ እንድሕሪ ተወሲዱ ብመንጽሩ ግና፡ “እቲ እተጠሪፍ ነገር”፡ ንሱ እቲ ህዝቢ ኣምላኽ ከም ዝኸነ ዘስምዕ ትርጉም ክህብ እዩ። እቲ ህዝቢ ኣምላኽ፡ ንሱ “ጥሪት” ኣምላኽ ዝኸነ ህዝቢ ምጅኑ ኸኣ፡ ኣብ ቅዱስ ጽሑፍ ብተደጋጋሚ ተነገሩ ኣሎ።

ሃዋርያ ጴጥሮስ፤ “ንስኻትኩም ግና ደግነት እቲ ኻብ ጸልማት ናብቲ ዜገርም ብርሃን ዝጸውዓኩም ምእንቲ ኸትነግሩ፡ ሕሩይ ወለዶ፡ ናይ መንግስቲ ኸህነት፡ ቅዱስ ህዝቢ፡ ጥሪት ኣምላኽ ዝኸነ ህዝቢ ኢኹም” (1ይ ጴጥሮስ 2:20)፣ ኢሉ፡ ገሊጹዎ ኣሎ። እቲ “ጥሪት .. ዝኸነ ህዝቢ” ተተርጎሙ ዘሎ ሓረግ ድማ፡ እቲ “ኣኣስ ኤይስ ፕሪፖሎሲ” (λαός εις περιποίησιν) ዝብሃል ሓረግ ግሪኽ እዩ። “ስለዚ ንርእስኹምን ነታ ብዝሕ ደሙ ዘጥሪያ ማሕበር ጎይታን ክትጻሰዩ፡ መንፈስ ቅዱስ ኤጲስቆጶስት ገይሩ ኣብኣ ዝሸመኩም ኩሉ መጓሰ ሓልዉ” (ግብሪ ሃዋርያት 20:28)፣ ባለ። እቲ ኣብዚ ጥቕሲ እዚ “ነታ ... ዘጥሪያ ማሕበር” ተተርጎሙ ዘሎ ሓረግ ከኣ፡ እቲ “ኤክክሌሲያ ሄን ፕሪኤፖሎሳኣሲ” (ἐκκλησία ἣν περιποίησατο) ዝብሃል ሓረግ ግሪኽ እዩ። ኣብዚ ዓውደ-ንባብ እዚውን (ኤፌሶን 1:14)፡ እቲ “ፕሪፖሎሲ” (περιποίησης) ዝብሃል ቃል ግሪኽ፡ ንትርጉም እቲ “ጥሪት”

አምላክ ዝኾነ ዝደሓነ ህብዚ አምላክ ሓዚሉ ወፊሩ ኸም ዘሎ ገቢርካ ኸውሰድ ይከአል እዩ። እዚ ትርጉም እዚ ድማ፡ ምስቲ ሓፊሻይ ቅዱስ ጽሑፋዊ አጠቓቕማ እቲ ቻልን ምስቲ ውሕዘት ሓሳብ እዚ ቐረባ ዓውደ-ንባብ እዝን ብፍጹም ውህደት ዝለግብ ትርጉም እዩ። መንፈስ ቅዱስ፡ ነቶም አመንቲ ክርስትያናት፡ ክሳብ እቲ ምድሓን እቲ ጥሪት አምላክ ዝኾነ ህዝቢ አምላክ፡ ዕርቡን እቲ ርስትና ኸይኑ ሓቲሙና ኣሎ (ኤፌሶን 4፡30)።

እምብአር መንፈስ ቅዱስ፡ መንፈሳዊ ስጋ ለቢስናን ካብ ህልውና ሓጢአት ፈጸምና ድሒንና ኣብ ክብሪ ኸሳብ እንኣትው፡ ኣብዛ ምድሪ እዚኦ ኸሎና ጥሪት አምላክ ምዃንና ዘርእይ፡ ፍሉይ መለለዩ ምልክትና ዝኾነ ማሕተምና እዩ። ንሱ፡ ነቲ ኸንኣትዎ ተመዲቡልና ዘሎ ምድሓን ርኽብናዮ፤ “ንውዳሴ ኸብሩ” ኸሳብ እንኸውን፡ “ዕርቡን ርስትና እዩ”። ሃዋርያ ጳውሎስ ድማ፡ እቲ “ርስቲ” አመንቲ ክርስትያናት፡ ንሱ እቲ ኸብ ህልውና ሓጢአት ምድሓን፡ ማለት እቲ መንፈሳዊ ስጋ ለቢስና ኣብቲ ማሕደር ዘለአለም፡ ኣብ ቅድሚ አምላክ ምእታውና ምዃን፡ እዩ ነገሩና። ስለዚ መንፈስ ቅዱስ፡ እቲ ጊዜ ምድሓን እቶም ጥሪት አምላክ ዝኾነና ህዝቢ አምላክ ኸሳብ ዝበጽሖ፡ ኣባና ሓዲሩ ዝኸብር ዘሎ “ዕርቡን ርስትና እዩ” (2ይ ቈረንቶስ 1፡21-22፡ 5፡5)።

ሳልሳይ፤ “ንውዳሴ ኸብሩ”፣ ዝብል ሓረግ ቀጸልና ቐሪብና ነጽንጻዮ። እዚውን ትርጉም እቲ፤ “ኤይስ ኤፓይናን ቴስ ዶክሴስ አውቶጫ” (εις ἑπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ)፣ ዝብሃል ሓረግ ግሪኽ እዩ። ሃዋርያ ጳውሎስ ነዚ ሓረግ እዚ ኸጅምሮ ኸሎ፡ ቡቲ “ምእንቲ” ተተርጉሙ ዘሎ “ኤይስ” (εις) ዝብሃል ሓረግ ዕላማ ገቢሩ ጀሚሩዎ ኣሎ። ከምኡ ብምግባሩ ድማ፡ እቲ መሰረታዊ ዕላማ እቲ ልዑላዊ ግብሪ አምላክ ኣብ ምድሓን፡ ንሱ ንውዳሴ ኸብሪ እግዚአብሄር ምዃን ኣፍለጠ። ኣብዚ ድማ፡ እቲ ዕላማ ምድሓን እቶም ካብ ሱር-መሰረቶም ኣህባብ ዝኾኑ አመንቲ “ንውዳሴ ኸብሩ” ምዃን ኸሕብር እዩ ኣውፊሩዎ። እቲ “/-ውዳሴ/” ተተርጉሙ ዘሎ “ኤፓይናን” (ἑπαινον) ዝብሃል ቃል ድማ፤ ሕቲ ጸጻዳዮት (accusative case)፤ ንጽል ቍጽራ፤ ተባዕታይ ጸታ ኢወሳናዮት ስም (anarthrous noun)፤ እቲ “ኤፓይናን” (ἑπαινος) ዝብሃል ጽሙር ስም እዩ። እዚ ስም እዚ ድማ “ውዳሴ” ወይ “ሞላ” ዘስምዕ ትርጉም ዝህብ ቃል እዩ። በዚ መዛርዑ እዝን ነዚ ትርጉሙ እዚ ሓዚሉን ድማ፡ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ዓሰርተውሓዶ (11) ጊዜ ወፊሩ ኣሎ (ኤፌሶን 1፡5-6፣ 11-12፣ 14፣ ሮሜ 2፡29፣ 13፡3፣ 1ይ ቈረንቶስ 4፡5፣ 2ይ ቈረንቶስ 8፡18፣ ፊሊጲ 1፡9-11፣ 4፡8፣ 1ይ ጴጥሮስ 1፡7፣ 2፡14)።

እቲ “ኸብሪ” ተተርጉሙ ዘሎ “ዶክሴስ” (δόξης) ዝብሃል ቃል ከኣ፤ ሕቲ ጀነቲፍ/ወሪሻዮት (genitive case)፤ ንጽል ቍጽራ፤ ኣንስተይቲ ጸታ ኢወሳናዮት ስም (anarthrous noun)፤ እቲ “ዶክሳ” (δόξα) ዝብሃል ስም እዩ። እዚ ቃል እዚ ድማ፤ ርእይቶ፡ ፍርዲ፡ ሓሳብ፡ ንጽቡቕ ወይ ንሕማቕ ርእይቶአዊ ግምት ምሃብድ፡ እተጋህደ ዘንጸባርቕ ግሉጽ ግርማ፡ ዘይቕረብ ግኑን ግርማዊ እጽብኑት፡ ዘስምዕ ትርጉም ዝህብ ስም እዩ። በዚ መዛርዑ እዝን ነዚ ትርጉሙ እዚ ሓዚሉን ድማ፡ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ኣስታት ሚእትን-ሰባን (170) ጊዜ ኣቢሉ ወፊሩ ኣሎ¹። ቡቲ፤ ምኸባር፡ ምግናን፡ ምውዳሴ፡ ክብሪ ምሃብ፡ ዘስምዕ ትርጉም ዝህብ “ዶክሳክሳ” (δόξαζω) ዝብሃል ግሲ ኸኣ፡ ኣብ ሓድሽ ኪዳን ኣስታት ሰሳ (60) ጊዜ ኣቢሉ ወፊሩ ኣሎ²። እቲ “/-ሩ/” ተተርጉሙ ዘሎ “አውቶጫ” (αὐτοῦ) ዝብሃል ቃልውን፤ ሕቲ ጀነቲፍ/ወሪሻዮት (genitive case)፤ ንጽል ቍጽራ፤ ተባዕታይ ጸታ ግላዊ/እንተናዊ ኸንድስም (personal pronoun)፤ እቲ “አውቶስ” (αὐτός) ዝብሃል ክንድስም እዩ። እዚ ኸንድስም እዚ ድማ ንእግዚአብሄር ኣቦ ወኪሉ ዝቈመ ኸንድስም እዩ። እዚ ኸንድስም እዚ ብመልክዕ ሕቲ ጀነቲፍ/ወሪሻዮት (genitive case) ምህላወ ኸኣ፡ እቲ ተጠቐሱ ዘሎ ኸብሪ፡ ንሱ ኸብሪ አምላክ ምዃን፡ እቲ ሰዋሰው ብግሁድ ይነገር ኣሎ። እዚ ድማ መወዳእታ እቲ ነዊሕ ምሉእ-ሓሳብ እዩ (ኤፌሶን 1፡3-14)። ኣብዚ

¹ (ኤፌሶን 1፡5-6፣ 11-12፣ 14፣ 17፣ 18፣ 3፡13፣ 16፣ 21፣ ማቴዎስ 4፡8፣ 6፡13፣ 29፣ 19፡27-28(2ጊዜ)፣ 25፡30-31(3ጊዜ)፣ ማርቆስ 8፡38፣ 10፡37፣ 13፡26፣ ሉቃስ 2፡14፣ 32፣ 4፡6፣ 9፡26፣ 9፡31-32(2ጊዜ)፣ 12፡27፣ 14፡10፣ 17፡18፣ 19፡38፣ 21፡27፣ 24፡26፣ ዮሃንስ 1፡14(2ጊዜ)፣ 2፡11፣ 5፡41፣ 44(2ጊዜ)፣ 7፡18(2ጊዜ)፣ 8፡50፣ 54፣ 9፡24፣ 11፡4፣ 12፡40-41(2ጊዜ)፣ 43፣ 17፡5፣ 22፣ 24፣ ግብሪ ሃዋርያት 7፡2፣ 55፣ 12፡23፣ 22፡11፣ ሮሜ 1፡23፣ 2፡7፣ 2፡10፣ 3፡7፣ 23፣ 4፡20፣ 5፡2፣ 6፡4፣ 8፡18፣ 21፣ 9፡4፣ 23(2ጊዜ)፣ 11፡36፣ 15፡7፣ 16፡27፣ 1ይ ቈረንቶስ 2፡7፣ 8፣ 10፡31፣ 11፡7(2ጊዜ)፣ 15፣ 15፡40-41(6ጊዜ)፣ 43፣ 2ይ ቈረንቶስ 1፡20፣ 3፡7(3ጊዜ)፣ 8፡9-10(3ጊዜ)፣ 11(2ጊዜ)፣ 18(3ጊዜ)፣ 44፣ 6፡15፣ 16-17፣ 6፡8፣ 8፡19፣ ፊሊጲ 2፡9-11(2ጊዜ)፣ 3፡21፣ 4፡19-20(3ጊዜ)፣ ቄሎሴ 1፡11፣ 27(2ጊዜ)፣ 3፡4፣ 1ይ ተሰሎንቄ 2፡6፣ 12፣ 20፣ 2ይ ተሰሎንቄ 1፡9፣ 2፡14፣ 1ይ ጢሞቴዎስ 1፡11፣ 17፣ 3፡16፣ 2ይ ጢሞቴዎስ 2፡10፣ 4፡18፣ ቲቶስ 2፡12-13፣ እብራዊያን 1፡3፣ 2፡7፣ 9-10(2ጊዜ)፣ 3፡3፣ 9፡5፣ 13፡21፣ ያእቆብ 2፡1፣ 1ይ ጴጥሮስ 1፡7፣ 11፣ 21፣ 24፣ 4፡11፣ 13፣ 14፣ 5፡1፣ 4፡10፣ 11፣ 2ይ ጴጥሮስ 1፡3፣ 2፡10፣ 3፡17-18(2ጊዜ)፣ ይሁዳ 1፡8፣ 24-25(2ጊዜ)፣ ራእይ 1፡6፣ 4፡9፣ 5፡11-13(3ጊዜ)፣ 11፡12-13(2ጊዜ)፣ 16፡7-9(2ጊዜ)፣ 19፡1(2ጊዜ)፣ 7፣ 21፡26)።

² (ማቴዎስ 5፡16፣ 6፡2፣ 9፡8፣ 15፡31፣ ማርቆስ 2፡12፣ ሉቃስ 2፡20፣ 4፡15፣ 5፡25፣ 26፣ 7፡16፣ 13፡13፣ 17፡15፣ 18፡43፣ 23፡47፣ ዮሃንስ 7፡39፣ 8፡54(2ጊዜ)፣ 11፡4፣ 12፡16፣ 23፣ 28(4ጊዜ)፣ 13፡31-32(5ጊዜ)፣ 14፡13፣ 15፡8፣ 16፡14፣ 17፡1(2ጊዜ)፣ 4፡5፣ 10፣ 21፡19፣ ግብሪ ሃዋርያት 3፡13፣ 4፡21፣ 11፡18፣ 13፡48፣ 1፡20-21(2ጊዜ)፣ ሮሜ 8፡30፣ 11፡13፣ 15፡6፣ 9፣ 1ይ ቈረንቶስ 6፡19-20፣ 12፡26፣ 2ይ ቈረንቶስ 3፡10(2ጊዜ)፣ 9፡13፣ ገላትያ 1፡24፣ 3ይ ተሰሎንቄ 3፡1፣ እብራውያን 5፡5፣ 1ይ ጴጥሮስ 2፡12፣ 4፡11፣ 14፣ 16፣ ራእይ 15፡4፣ 18፡7)።

አንደኛው እተዛረበሉ ምህሮ ምድሐን ዝሓዘ ነዊሕ ምሉእ-ሓሳብ እዚ ድማ፡ ሃዋርያ ጳውሎስ፡ ነቲ እቶም ሰለስተ እንተናታት ስላሰ ኣብቲ ግብሪ ምድሐንናን ምብራኽናን ዝገበሩዎ ነናቶም እጃም ብንጹር ኣፍለጠና።

እምብኣር፡ እቲ ቕድም ተነገሩና ዘሎ መንፈሳዊ በረኽት (ኤፌሶን 1:3)፤ ከምቲ እግዚአብሄር ኣቦ ቅድሚኡ ምስራት ዓለም ዝሓረየናን ቐዲሙ-ዝመደበናን (ኤፌሶን 1:4-6)፡ ከምቲ ጎይታን የሱስ ክርስቶስ ብደሙ እተበጀወናን (ኤፌሶን 1:7-12)፡ ከምቲ መፈሰ ቅዱስ ዝሓተመናን ዕርቡን ዝኸነናን (ኤፌሶን 1:13-14)፡ እዩ ተዋሂቡና። እዚ ቐዳማይ ክፋል እዚ ኤፌሶን ምዕራፍ ሓደ እዚ ድማ፡ እቲ ብኸሉ መንፈሳዊ በረኽት ዘበለ ዝባረኸና ኣምላኽ፤ ኣብቲ ሕርየትን ቀደመደብን እግዚአብሄር ኣቦን ብጀዋነት እግዚአብሄር ወልድን ማሕተምን ዕርቡን ርስቲ ምኃንን መንፈስ ቅዱስን፡ ተመርኩሱ እዩ ባሪኹና። እቶም ሰለስተ እንተናታት ስላሰ፡ ኣብ ተግባር ምድሐንና ኤእጃምም ኣሎዎም። ነፍሲ ወከፎም ድማ ኣብቲ ኣገባብራ ገዛእ-እጃሙ፡ ነቲ ልዑላውነት እግዚአብሄር ምስቲ እጃም መሰል ምምራጽ ደቂ ሰባት እናኣወሃሃዱ እዩም ዝገብሩዎ። ሃዋርያ ጳውሎስ፡ ንነፍሲ ወከፍ እጃም እንተና ስላሰ ኣብቲ ምድሐንና ክዛዝሞ ኸሎ፡ በቲ “ንውዳሴ ኸብሩ” ዝብል ሓረግ ገበሩ እዩ፡ ዛቢሙዎ። ነቲ ቕድሚኡ ምስራት ዓለም ምሕራይን ቀደም ምምዳብ ግብሪ እግዚአብሄር ኣቦ ክዛዝ ኸሎ፤ “ንውዳሴ ኸብሪ ጸጋኡ”፡ ኢሉ ዛዘሞ (ኤፌሶን 1:4-6)። ነቲ ብመስዋእታዊ ሞት በጃነት ዝገበረልና ግብሪ ምድሐን እግዚአብሄር ወልዲ ክዛዝሞ ኸሎ ድማ፤ “ንውዳሴ ኸብሩ”፡ ኢሉ ዛዘሞ (ኤፌሶን 1:7-12)። ነቲ ወንጌል ሰሚዕና ምስ ኣመንና፡ እግዚአብሄር መንፈስ ቅዱስ ዝገበረልና ግብሪ ኣብ ውሽጢ ክርስቶስ ኪንና ምሕታምን ዕርቡን ርስቲ ምኃንን ክዛዝሞ ኸሎ ኸኣ፤ “ንውዳሴ ኸብሩ”፡ ኢሉ፡ ዛዘሞ (ኤፌሶን 1:13-14)።